

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-35-11

Druk nr 4342

Warszawa, 20 czerwca 2011 r.

Pan
Grzegorz Schetyna
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie ustawy - Kodeks karny
i niektórych innych ustaw.**

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

Z poważaniem

(-) Donald Tusk

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Kodeks karny i niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 240 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Kto, mając wiarygodną wiadomość o karalnym przygotowaniu albo usiłowaniu lub dokonaniu czynu zabronionego określonego w art. 118, 118a, 120 – 124, 127, 128, 130, 134, 140, 148, 163, 166, 189, art. 252 lub przestępstwa o charakterze terrorystycznym, nie zawiadamia niezwłocznie organu powołanego do ścigania przestępstw,
podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.”;

2) po art. 255 dodaje się art. 255a w brzmieniu:

„Art. 255a. Kto rozpowszechnia lub publicznie prezentuje treści mogące ułatwić popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym w zamiarze, aby przestępstwo takie zostało popełnione,
podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) po artykule 540a dodaje się artykuł 540b w brzmieniu:

„Art. 540b. § 1. Postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem można wznowić na wniosek oskarżonego, złożony w terminie zawitym miesiąca od dnia, w którym dowiedział się o zapadłym wobec niego orzeczeniu, jeżeli:

- 1) sprawę rozpoznano pod nieobecność oskarżonego, któremu nie doręczono zawiadomienia o terminie posiedzenia lub rozprawy albo doręczono je w inny sposób niż osobiście, gdy wykaże on, że nie wiedział o terminie oraz o możliwości wydania orzeczenia pod jego nieobecność,
- 2) orzeczenia, o którym mowa w art. 100 § 2 i 3 wydanego pod nieobecność skazanego oraz orzeczenia, o którym mowa w art. 479 § 1, nie doręczono skazanemu albo doręczono w inny sposób niż osobiście, gdy wykaże on, że nie wiedział o jego treści oraz o przysługującym mu prawie, terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się w wypadkach, o których mowa w art. 136 § 1 oraz 139 § 1, a także jeżeli w rozprawie lub posiedzeniu uczestniczył obrońca.”;

2) w art. 607r po § 2 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Można także odmówić wykonania nakazu europejskiego, wydanego w celu wykonania kary albo środka zabezpieczającego, orzeczonych pod nieobecność osoby ściganej, chyba że:

- a) osobę ściganą wezwano do udziału w postępowaniu lub w inny sposób zawiadomiono o terminie i miejscu rozprawy albo posiedzenia, pouczając, że

niestawiennictwo nie stanowi przeszkody dla wydania orzeczenia, a jeżeli miała ona obrońcę, był on obecny na rozprawie lub posiedzeniu,

- b) po doręczeniu osobie ściganej odpisu orzeczenia wraz z pouczeniem o przysługującym jej prawie, terminie i sposobie złożenia w państwie wydania nakazu wniosku o przeprowadzenie z jej udziałem nowego postępowania sądowego w tej samej sprawie, osoba ścigana w ustawowym terminie nie złożyła takiego wniosku albo oświadczyła, że nie kwestionuje orzeczenia,
- c) organ, który wydał nakaz europejski, zapewni, że niezwłocznie po przekazaniu osoby ściganej do państwa wydania nakazu, zostanie jej doręczony odpis orzeczenia wraz z pouczeniem o przysługującym jej prawie, terminie i sposobie złożenia wniosku o przeprowadzenie z jej udziałem nowego postępowania sądowego w tej samej sprawie.”;

3) art. 607u otrzymuje brzmienie:

„Art. 607u. Jeżeli nakaz europejski został wydany w celu wykonania kary albo środka zabezpieczającego, orzeczonych w warunkach określonych w art. 607r § 3 lit. c, osobę ściganą należy pouczyć o prawie żądania odpisu orzeczenia. Informację o zgłoszeniu żądania odpisu orzeczenia przekazuje się niezwłocznie państwu wydania nakazu europejskiego, a po otrzymaniu orzeczenia doręcza się go osobie ściganej. Zgłoszenie żądania nie wstrzymuje wykonania nakazu europejskiego.”;

4) w art. 611fg pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) z treści zaświadczenia, o którym mowa w art. 611ff § 2, wynika, że orzeczenie zostało wydane pod nieobecność

sprawcy, chyba że:

- a) sprawcę wezwano do udziału w postępowaniu lub w inny sposób zawiadomiono o terminie i miejscu rozprawy albo posiedzenia, pouczając, że niestawiennictwo nie stanowi przeszkody dla wydania orzeczenia, a jeżeli sprawca miał obrońcę, był on obecny na rozprawie lub posiedzeniu,
- b) po doręczeniu sprawcy odpisu orzeczenia wraz z pouczeniem o przysługującym mu prawie, terminie i sposobie złożenia w państwie wydania nakazu wniosku o przeprowadzenie z jego udziałem nowego postępowania sądowego w tej samej sprawie, sprawca w ustawowym terminie nie złożył takiego wniosku albo oświadczył, że nie kwestionuje orzeczenia,”;

5) w art. 611fw w § 3 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) z treści zaświadczenia, o którym mowa w art. 611fu § 2, wynika, że orzeczenie zostało wydane pod nieobecność sprawcy, chyba że:

- a) sprawcę wezwano do udziału w postępowaniu lub w inny sposób zawiadomiono o terminie i miejscu rozprawy albo posiedzenia, pouczając, że niestawiennictwo nie stanowi przeszkody dla wydania orzeczenia, a jeżeli sprawca miał obrońcę, był on obecny na rozprawie lub posiedzeniu,
- b) po doręczeniu sprawcy odpisu orzeczenia wraz z pouczeniem o przysługującym mu prawie, terminie i sposobie złożenia w państwie wydania nakazu wniosku o przeprowadzenie z jego udziałem nowego postępowania sądowego w tej samej sprawie, sprawca w ustawowym terminie nie złożył takiego wniosku albo oświadczył, że nie kwestionuje orzeczenia,”.

Art. 3. W ustawie z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. Nr 197, poz. 1661, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) będącej przedsiębiorcą, który bezpośrednio współdziała z podmiotem zbiorowym w realizacji celu prawnie dopuszczalnego”;

2) art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Art. 5. Podmiot zbiorowy podlega odpowiedzialności, jeżeli do popełnienia czynu zabronionego doszło w następstwie:

1) co najmniej braku należytej staranności w wyborze osoby fizycznej, o której mowa w art. 3 pkt 2 lub 3, lub co najmniej braku należytego nadzoru nad tą osobą – ze strony organu lub przedstawiciela podmiotu zbiorowego,

2) organizacji działalności podmiotu zbiorowego, która nie zapewniała uniknięcia popełnienia czynu zabronionego przez osobę, o której mowa w art. 3 pkt 1 lub 4a, podczas gdy mogło je zapewnić zachowanie należytej staranności, wymaganej w danych okolicznościach, przez organ lub przedstawiciela podmiotu zbiorowego.”;

3) w art. 16 w ust. 1 pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) przeciwko ludzkości określone w art. 119 Kodeksu karnego oraz przeciwko wolności i porządkowi publicznemu, określone w art. 189a i w art. 252, art. 255 – 258, art. 263 oraz w art. 264 Kodeksu karnego;”;

4) w art. 16 w ust. 1 pkt 12 otrzymuje brzmienie:

„12) o charakterze terrorystycznym lub określone w art. 165a lub art. 255a Kodeksu karnego;”.

Art. 4. W przypadku wystąpienia do Republiki Włoskiej o przekazanie osoby ściganej na podstawie europejskiego nakazu aresztowania, o wykonanie orzeczenia o karach o charakterze pieniężnym lub o wykonanie orzeczenia przepadku:

- 1) przepisu art. 607r § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.²⁾), dodanego przez art. 2 pkt 3 niniejszej ustawy, nie stosuje się;
- 2) przepisy art. 607u, art. 611fg pkt 10 i art. 611fw § 3 pkt 8 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.²⁾) stosuje się w dotychczasowym brzmieniu
– do dnia 31 grudnia 2013 r.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie po upływie dwóch miesięcy od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego oraz ustawę z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 123, poz. 850, Nr 124, poz. 859, Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 90, poz. 560, Nr 122, poz. 782, Nr 171, poz. 1056, Nr 173, poz. 1080 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 62, poz. 504, Nr 63, poz. 533, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 190, poz. 1474, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 40, poz. 227 i 229, Nr 98, poz. 625 i 626, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 152, poz. 1018 i 1021, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474, Nr 240, poz. 1602 oraz z 2011 r. Nr 17, poz. 78, Nr 24, poz. 130, Nr 39, poz. 202, Nr 48, poz. 245, Nr 72, poz. 381 i Nr 94, poz. 549.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188,

z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192 i Nr 226, poz. 1647 i 1648, z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849 i Nr 128, poz. 903, z 2008 r. Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648, Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208, poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234, poz. 1571 i Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 28, poz. 171, Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716, Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178, Nr 168, poz. 1323, Nr 178, poz. 1375, Nr 190, poz. 1474, Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 98, poz. 626, Nr 106, poz. 669, Nr 122, poz. 826, Nr 125, poz. 842, Nr 182, poz. 1228 i Nr 197, poz. 1307 oraz z 2011 r. Nr 48, poz. 245 i 246.

- ⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 93, poz. 889, Nr 191, poz. 1956 i Nr 243, poz. 2442, z 2005 r. Nr 157, poz. 1316, Nr 178, poz. 1479, Nr 180, poz. 1492 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 120, poz. 826, z 2007 r. Nr 75, poz. 492 i Nr 166, poz. 1172, z 2008 r. Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 20, poz. 106, Nr 62, poz. 504, Nr 166, poz. 1317 i Nr 201, poz. 1540, z 2010 r. Nr 81, poz. 530 i Nr 127, poz. 857 oraz z 2011 r. Nr 63, poz. 322.

UZASADNIENIE

Projekt zawiera propozycje zmian legislacyjnych w zakresie przestępstw związanych z działalnością terrorystyczną. Obowiązek kryminalizacji wynika z konieczności implementacji decyzji ramowej Rady 2008/919/WSiSW z 28 listopada 2008 r. zmieniającej decyzję ramową 2002/475/WSiSW w sprawie zwalczania terroryzmu (Dz. Urz. UE L 330/21 z 9 grudnia 2008 r., dalej jako decyzja ramowa w sprawie terroryzmu). Jako państwo członkowskie Unii Europejskiej Rzeczpospolita Polska jest zobowiązana do wdrożenia przepisów tej decyzji ramowej do krajowego porządku prawnego do dnia 9 grudnia 2010 r.

Celem projektu jest ponadto umożliwienie sądom polskim uznawania w postępowaniu karnym orzeczeń karnych zapadłych w państwach członkowskich Unii Europejskiej pod nieobecność danej osoby na rozprawie, jak również zapewnienie uznania orzeczeń polskich sądów wydanych w analogicznych przypadkach. Wymóg taki wynika z decyzji ramowej Rady 2009/299/WSiSW z 26 lutego 2009 r. zmieniającej decyzje ramowe 2002/584/WSiSW, 2005/214/WSiSW, 2006/783/WSiSW, 2008/909/WSiSW oraz 2008/947/WSiSW i tym samym wzmacniającej prawa procesowe osób oraz ułatwiającej stosowanie zasady wzajemnego uznawania do orzeczeń wydanych pod nieobecność danej osoby na rozprawie (dalej jako decyzja ramowa w sprawie orzeczeń zapadłych pod nieobecność oskarżonego)¹⁾. Termin wdrożenia tego aktu prawnego upłynął z dniem 28 marca 2011 r.

Ponadto projektowana ustawa ma na celu transpozycję do prawa polskiego przepisów decyzji ramowej Rady 2008/913/WSiSW z 28 listopada 2008 r. w sprawie zwalczania pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii za pomocą środków prawnokarnych (dalej jako decyzja ramowa w sprawie rasizmu i ksenofobii)²⁾. Termin implementacji decyzji ramowej upłynął z dniem 28 listopada 2010 r.

Projekt wprowadza ponadto racjonalizatorską korektę art. 240 K.k. określającego typ przestępstwa zaniechania denuncjacji w zakresie najpoważniejszych czynów zabronionych.

¹⁾ Dz. Urz. UE z 27.03.2009 r., L 81 s. 24.

²⁾ Dz. Urz. UE z 06.12.2008 r., L 328 s. 55.

ZMIANY W KODEKSIE KARNYM W ZAKRESIE NOWELIZACJI ART. 240 K.K.

1.

Nowelizacja art. 240 K.k. polega na wyeliminowaniu z zakresu normowania tego przepisu typu czynu zabronionego określonego w art. 189a (handel ludźmi). Wprowadzenie sankcjonowanego karnie obowiązku denuncjacji w zakresie przestępstwa handlu ludźmi skutkowało niezamierzonymi przez ustawodawcę negatywnymi konsekwencjami społecznymi, w szczególności utrudniało wykonywanie zadań publicznych powierzonych organizacjom pozarządowym w zakresie udzielania pomocy osobom pokrzywdzonym tego rodzaju przestępstwem. Ponadto obowiązek prawny denuncjacji stwarzał realne niebezpieczeństwo powtórnej wiktymizacji pokrzywdzonych, którzy nie dopełniali tego obowiązku w odniesieniu do innych osób pokrzywdzonych przestępstwem handlu ludźmi, o których wiedzę czerpali z własnych doświadczeń wynikających bezpośrednio z faktu popełnienia na ich szkodę tego przestępstwa.

ZMIANY W KODEKSIE KARNYM ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ TERRORYSTYCZNĄ

2.

Decyzja ramowa 2008/919/WSiSW zmienia art. 3 wcześniejszej decyzji ramowej 2002/475/WSiSW, poszerzając katalog „przestępstw związanych z działalnością terrorystyczną”. Państwa członkowskie zostały zobowiązane do kryminalizacji publicznego nawoływania do popełnienia przestępstwa terrorystycznego, rekrutacji na potrzeby terroryzmu oraz szkolenia na potrzeby terroryzmu.

Zgodnie z pkt 11 preambuły odpowiednie kary i sankcje powinny być przewidziane za umyślne popełnienie wymienionych przestępstw zarówno przez osoby fizyczne, jak i prawne. Zobowiązanie do kryminalizacji zasadniczo tych samych zachowań zawiera Konwencja Rady Europy o zapobieganiu terroryzmowi (Dz. U. z 2008 r. Nr 161, poz. 998).

3.

Zgodnie z definicją określoną w art. 3 ust. 1 lit. a) decyzji ramowej, istotą przestępstwa

publicznego nawoływania do popełnienia przestępstwa terrorystycznego jest rozpowszechnianie lub innego rodzaju udostępnienie przekazu do publicznej wiadomości z zamiarem nakłonienia do popełnienia przestępstwa terrorystycznego (określonego w decyzji ramowej 2002/475/WSiSW), jeżeli takie zachowanie, niezależnie od tego czy stanowi bezpośrednie nakłanianie do popełnienia przestępstw terrorystycznych, stwarza niebezpieczeństwo, że jedno lub więcej takich przestępstw może zostać popełnionych.

Na gruncie prawa polskiego tak określone zachowanie odpowiada przestępstwu publicznego nawoływania użytego w art. 255 § 1 K.k., popełnionemu w zamiarze bezpośrednim.

4.

Art. 3 ust. 1 lit. c) decyzji ramowej definiuje przestępstwo prowadzenia szkoleń na potrzeby terroryzmu. Przestępstwo to zostało zdefiniowane jako dostarczanie wskazówek dotyczących metod lub technik, w tym w szczególności tych wymienionych w decyzji ramowej, na potrzeby popełnienia (przez inną osobę) jednego z przestępstw terrorystycznych, przy czym sprawca musi mieć świadomość, że przekazywane umiejętności będą w tym celu wykorzystane. Takie zachowanie spełnia przesłanki pomocnictwa z art. 18 § 3 K.k. Należy wskazać, że art. 4 decyzji ramowej 2002/475/WSiSW nakłada obowiązek penalizacji form zjawiskowych wskazanego czynu zabronionego. Wymóg ten wydaje się spełniony przy zastosowaniu akceptowanej zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2003 r., I KZP 11/03, OSNKW 2003, z. 11 – 12, poz. 89) konstrukcji tzw. łańcuszkowego pomocnictwa do pomocnictwa.

Dodatkowo, gdy szkolenia przybierają postać nawiązującą do potocznego znaczenia tego słowa, tj. przeprowadzanie instruktażu dla określonej grupy osób, jak się wydaje, będą mogły być również kwalifikowane, jako „branie udziału w zorganizowanej grupie” z art. 258 K.k.

Problem powstaje, w przypadku gdy zachowanie sprawcy nie jest ukierunkowane na konkretną osobę czy grupę osób, np. materiały instruktażowe dotyczące popełniania przestępstw o charakterze terrorystycznym umieszczone są na stronach internetowych, dostępnych dla nieograniczonej liczby osób. Takie zachowania pozostawałyby w obecnym stanie prawnym bezkarne. Lukę tę zapełnia proponowana zmiana Kodeksu karnego polegająca na dodaniu nowego przepisu kryminalizującego rozpowszechnianie lub publiczne prezentowanie informacji w zamiarze, aby zostało popełnione przestępstwo o charakterze terrorystycznym (art. 255a).

5.

Przestępstwo „rekrutacji na potrzeby terroryzmu” określone w art. 3 ust. 1 lit. b) decyzji ramowej znajduje odzwierciedlenie w obecnie obowiązujących przepisach Kodeksu karnego, które zapewniają kryminalizację w zakresie wskazanym w definicji przestępstwa (art. 18 § 2 oraz art. 255 § 1 i 2 K.k.).

ZMIANY W KODEKSIE POSTĘPOWANIA KARNEGO ZWIĄZANE Z DECYZJĄ RAMOWĄ W SPRAWIE ORZECZEŃ ZAPADŁYCH POD NIEOBECNOŚĆ OSKARŻONEGO

6.

Jednym z głównych celów Unii Europejskiej jest stworzenie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Służy temu rozwój współpracy policyjnej i sądowej. Podstawową rolę w tym zakresie odgrywa zasada wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych. Została ona określona w konkluzjach z posiedzenia Rady Europejskiej w Tampere z 15 i 16 października 1999 r. mianem „kamienia węgielnego” współpracy sądowej w Unii Europejskiej. Następnie została ona rozwinięta w kolejnych programach Rady Europejskiej, określających kierunki rozwoju Unii Europejskiej na lata 2005 – 2009 (program haski z 2004 r.) oraz na lata 2010 – 2014 (program sztokholmski z 2009 r.). Konsekwencją tego procesu była zmiana form współpracy sądowej w sprawach karnych między państwami członkowskimi UE, z tradycyjnych metod właściwych dla prawa międzynarodowego na bezpośrednie uznawanie i wzajemne wykonywanie orzeczeń przez organy wymiaru sprawiedliwości.

Decyzja ramowa w sprawie orzeczeń zapadłych pod nieobecność oskarżonego odnosi się do następujących pięciu decyzji ramowych określających formy współpracy między państwami członkowskimi UE przy wykorzystaniu zasady wzajemnego uznawania orzeczeń w sprawach karnych:

- decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (dalej jako decyzja ramowa w sprawie ENA)³⁾,

³⁾ Dz. Urz. UE z 18.07.2002 r., L 190 s. 1.

- decyzji ramowej Rady 2005/214/WSiSW z 24 lutego 2005 r. w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do kar o charakterze pieniężnym (dalej jako decyzja ramowa w sprawie uznawania kar o charakterze pieniężnym)⁴⁾,
- decyzji ramowej Rady 2006/783/WSiSW z 6 października 2006 r. w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do nakazów konfiskaty (dalej jako decyzja ramowa w sprawie uznawania nakazów konfiskaty)⁵⁾,
- decyzji ramowej Rady 2008/909/WSiSW z 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności – w celu wykonania tych wyroków w Unii Europejskiej (dalej jako decyzja ramowa w sprawie uznawania wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności)⁶⁾,
- decyzji ramowej Rady 2008/947/WSiSW z 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków i decyzji w sprawie zawieszenia lub warunkowego zwolnienia w celu nadzorowania przestrzegania warunków zawieszenia i obowiązków wynikających z kar alternatywnych (dalej jako decyzja ramowa w sprawie uznawania wyroków w zawieszeniu i warunkowego zwolnienia)⁷⁾.

Implementacja dwóch ostatnich z wyżej wymienionych dyrektyw nie jest objęta ramami niniejszego projektu.

7.

Decyzja ramowa w sprawie orzeczeń zapadłych pod nieobecność oskarżonego ujednotacza przesłanki uznawania i odmowy uznawania orzeczeń zapadłych pod nieobecność oskarżonego w toku postępowania karnego i jednocześnie zwiększa zakres gwarancji procesowych przyznanych oskarżonemu. Wymienione decyzje ramowe w odmienny sposób określały konsekwencje wydania orzeczenia pod nieobecność oskarżonego.

W decyzji ramowej w sprawie ENA uzależniono uwzględnienie orzeczenia wydanego in absentia od gwarancji państwa wydającego nakaz, że zapewni możliwość złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy oraz udział podczas wydania orzeczenia w państwie

⁴⁾ Dz. Urz. UE z 22.03.2005 r., L 76 s.16.

⁵⁾ Dz. Urz. UE z 24.11.2006 r., L 328 s. 59.

⁶⁾ Dz. Urz. UE z 05.12.2008 r., L 327 s. 27.

⁷⁾ Dz. Urz. UE z 16.12.2008 r., L 337 s. 102.

wydającym. Wydanie orzeczenia in absentia miało miejsce, gdy oskarżony nie został wezwany do osobistego stawiennictwa lub w jakikolwiek inny sposób powiadomiony o dacie i miejscu rozpoznania sprawy (art. 5 pkt 1).

Pozostałe spośród wymienionych decyzji ramowych przewidywały, że wydanie orzeczenia pod nieobecność stanowi fakultatywną podstawę odmowy uznania decyzji ostatecznych wydanych w innych państwach członkowskich, wskutek niedochowania gwarancji procesowych. Odmienne jednak określały warunki wydania orzeczenia pod nieobecność danej osoby. W przypadku decyzji ramowej w sprawie uznawania kar o charakterze pieniężnym (art. 7 ust. 2g), decyzji ramowej w sprawie uznawania wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności (art. 9 ust. 1i) oraz decyzji ramowej w sprawie uznawania wyroków w zawieszeniu i warunkowego zwolnienia (art. 11 ust. 1h) warunkiem uznania orzeczenia za zaoczne był brak osobistego uczestnictwa oskarżonego w rozprawie i niezawiadomienie go o postępowaniu. W odniesieniu do decyzji ramowej w sprawie uznawania nakazów konfiskaty warunkiem uznania orzeczenia za wydane pod nieobecność oskarżonego był dodatkowo brak udziału obrońcy (art. 8 ust. 2e).

8.

Decyzja ramowa w sprawie orzeczeń zapadłych pod nieobecność oskarżonego nie tylko zapewnia ujednolicenie przesłanek uznawania orzeczeń wydanych pod nieobecność danej osoby, ale również wzmacnia jej uprawnienia procesowe (art. 1 ust. 1 decyzji ramowej). Wprawdzie wprowadza ona zmiany w każdej z wymienionych decyzji ramowych, niemniej jednak zakres tych zmian jest jednolity. Polegają one na ustanowieniu zasady, zgodnie z którą wydanie orzeczenia pod nieobecność oskarżonego stanowi fakultatywną przesłankę odmowy uznania takiego orzeczenia (art. 2 pkt. 1, 3 pkt. 1 lit. b, 4 pkt. 1, 5 pkt. 1 i art. 6 pkt. 1). Jednocześnie określa trzy wspólne wyjątki, uniemożliwiające odmowę uznania i wykonania orzeczenia wydanego pod nieobecność oskarżonego. Są one następujące:

- jeżeli oskarżony został wezwany osobiście do stawiennictwa na rozprawie lub w inny sposób osobiście poinformowany o terminie i miejscu rozprawy oraz pouczone o możliwości wydania orzeczenia na wypadek niestawiennictwa,
- jeżeli oskarżony był reprezentowany przez obrońcę (niezależnie od sposobu jego powołania),

– jeżeli oskarżony, któremu doręczono orzeczenie wydane pod nieobecność i po pouczeniu go o prawie do wniesienia środka zaskarżenia bądź wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy, oświadczył, że nie kwestionuje orzeczenia lub nie złożył w terminie środka zaskarżenia.

9.

Ponadto, w decyzji ramowej w sprawie ENA wprowadzona została dodatkowa przesłanka uniemożliwiająca odmowę uznania i wykonania orzeczenia wydanego pod nieobecność oskarżonego. Dotyczy ona sytuacji, w których orzeczenie stanowiące podstawę wydania ENA nie zostało oskarżonemu doręczone, lecz organ państwa wydania nakazu oświadczy, że zostanie jej bezzwłocznie doręczone osobiście po jej przekazaniu wraz z pouczeniem o prawie do ponownego rozpoznania sprawy lub do złożenia odwołania oraz o terminie złożenia stosownego wniosku.

W prawie polskim możliwość prowadzenia rozprawy lub posiedzenia, a także wydania orzeczenia pod nieobecność oskarżonego uzależniona jest od skutecznego doręczenia mu wezwania o terminie rozprawy lub posiedzenia. Skuteczne zawiadomienie o terminie rozprawy (art. 377 § 1 i 3 K.p.k.), jak również prowadzenie rozprawy, choćby częściowo z udziałem oskarżonego (art. 376 § 1 i 2 K.p.k) wyłącza konieczność doręczenia mu orzeczenia, które nie jest traktowane jako zaoczne. Sytuacja taka dotyczy rezygnacji z udziału w rozprawie, samowolnego wydalenia się z sali rozpraw lub wprawienia się przez oskarżonego w stan niezdolności do udziału w rozprawie. W tych wypadkach decyzja ramowa nie znajdzie zastosowania, bowiem ma ona na celu wprawdzie wzmocnienie uprawnień procesowych osób, wobec których toczy się postępowanie karne, tym niemniej przy uwzględnieniu starań danej osoby o uzyskanie informacji odnośnie do toczącej się przeciwko niej sprawie, jak również woli udziału w jej toku (art. 1 ust. 1 w zw. z motywem 8). Nie dotyczy to jednak wypadków, gdy zebrane dowody wskażą, że oskarżony nie został powiadomiony o kolejnych terminach rozprawy, jak również o możliwości wydania wyroku pod jego nieobecność.

Decyzja ramowa może natomiast znaleźć zastosowanie w tych rodzajach postępowań, gdzie zasadą jest dopuszczalność prowadzenia postępowania pod nieobecność oskarżonego (tak w trakcie rozprawy, jak również na posiedzeniu) oraz istnieje wymóg doręczenia mu orzeczenia. Dotyczy to:

– postanowień uzupełniających odnośnie do przepadku przedmiotów (art. 420 § 3 K.p.k.),

- wyroków wydanych na posiedzeniu (wyroki wydawane w trybie art. 343 K.p.k., czy wyroki warunkowo umarzające postępowanie na podstawie art. 342 § 1 K.p.k.),
- wyroku zaocznego – jeżeli oskarżony, któremu doręczono wezwanie, nie stawiał się na rozprawę główną, podobnie jak jego obrońca (art. 479 § 1 K.p.k.),
- wyroków w sprawach podlegających rozpoznaniu w postępowaniu nakazowym (art. 500 § 1 K.p.k.),
- orzeczeń w postępowaniu karnoskarbowym w stosunku do nieobecnych (art. 173 – 177 K.k.s).

10.

W polskim prawie skuteczną formą doręczenia korespondencji jest zarówno doręczenie bezpośrednie, pośrednie jak i zastępcze (rozdział 15 Kodeksu postępowania karnego). Tymczasem decyzja ramowa preferuje doręczenie osobiste lub inną formę zapewniającą bezpośrednie uzyskanie przez oskarżonego informacji o czasie i miejscu rozprawy. Wydaje się tym samym, że dokonanie zmian dotyczących modelu doręczeń w prawie polskim nie jest celowe. Mogłoby to rodzić bardzo poważne skutki systemowe.

Konieczne jest zatem nie tyle dokonanie zmiany systemu doręczeń, co zapewnienie możliwości zakwestionowania prawomocnego orzeczenia wydanego pod nieobecność danej osoby z tego względu, że nie uzyskała informacji o rozprawie lub posiedzeniu albo o treści orzeczenia i sposobie jego zaskarżenia. Projektodawcy są zdania, że możliwość ta powinna obejmować nie tylko postępowania prowadzone w konsekwencji wdrożenia instrumentów europejskich, których decyzja ramowa bezpośrednio dotyczy. Implementacja decyzji ramowej w taki, zawężony sposób, prowadziłaby do ustanowienia podwójnych standardów doręczania zawiadomień orzeczeń w ramach polskiej procedury karnej. Standard wyższy odnosiłby się do niektórych postępowań w sprawach karnych ze stosunków międzynarodowych, standard niższy zaś do wszystkich pozostałych. Wydaje się to nie do pogodzenia z zasadą równości wobec prawa, przewidzianą w art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W tym celu projekt przewiduje zamieszczenie w rozdziale 56 Kodeksu postępowania karnego kolejnej podstawy wznowienia postępowania. Stanowić ona będzie istotną gwarancję procesową odnoszącą się do tych sytuacji, w których pomimo skutecznego zastępczego doręczenia wezwania lub zawiadomienia, do oskarżonego nie dotarła informacja o terminie i miejscu rozprawy lub posiedzenia. Do sytuacji takiej może dojść m.in. w przypadku nieprzekazania oskarżonemu przez domownika odebranej przesyłki (np. w przypadku konfliktu rodzinnego lub zaniedbania) lub zastępczego doręczenia orzeczenia za

pośrednictwem poczty (w przypadku gdy nie zachodzi obowiązek poinformowania o terminie posiedzenia – art. 500 § 4 K.p.k.). Z tego względu projekt przewiduje dodanie w Kodeksie postępowania karnego art. 540b, umożliwiającego wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem, gdy oskarżony nie uzyskał informacji o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy i nie został pouczone o możliwości wydania orzeczenia pod jego nieobecność, jak również, gdy nie doręczono mu orzeczenia wraz z pouczeniem o sposobie jego zaskarżenia, pomimo takiego obowiązku. Brak doręczenia przez zobowiązanego (np. pracownika zakładu pracy, sołtysa, itd.), bądź przez właściwy organ postępowania orzeczenia wraz z pouczeniem o terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia uniemożliwia oskarżonemu ocenę treści orzeczenia i jego zaskarżenie, przez co stanowi ograniczenie prawa do obrony. Z tego względu uchybienie wymogów określonych w art. 100 § 2 i 3 K.p.k. oraz art. 479 § 1 K.p.k. stanowi także dodatkową przesłankę wznowienia postępowania. Zważywszy na to, że decyzja ramowa koncentruje się na skuteczności doręczenia zawiadomienia, bądź orzeczenia, poza zakresem zastosowania projektowanego art. 540b pozostają sytuacje, w których przewidziano fikcję prawną doręczenia. Dotyczy to odmowy przyjęcia pisma przez adresata (art. 136 § 1 K.p.k.) oraz uznania za skutecznie doręczone pisma wysłanego na adres wskazany przez adresata (art. 139 § 1 K.p.k.). Wynika to z wyłączenia możliwości korzystania przez sprawcę z podstaw wznowienia postępowania, gdy brak informacji o orzeczeniu wynikał z jego negatywnej postawy, obstrukcji procesowej, bądź zaniedbania.

Przyjęcie takiego rozwiązania nie pozostaje w sprzeczności z decyzją ramową w sprawie orzeczeń zapadłych pod nieobecność oskarżonego. Należy zwrócić uwagę, że preambuła wspomnianego aktu prawnego powołuje się na orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, zgodnie z którym, decydując o tym, czy sposób przekazania informacji wystarcza, aby dana osoba dowiedziała się o rozprawie, szczególną uwagę można byłoby w stosownych przypadkach zwrócić także na starania danej osoby o uzyskanie skierowanych do niej informacji.

Jeżeli dana osoba utrudnia postępowanie karne, a tym samym nie podejmuje wskazanych starań, należałoby uznać, że rezygnuje ona z prawa do stawiennictwa. Można w tym zakresie przywołać orzeczenia ETPCz w sprawach *Somogyi v. Węgry*, wyrok z dnia 10.11.2004, nr 67972/01, str. 10, pkt 66, zob. *Colozza v. Włochy*, wyrok z dnia 12.02.1985, nr 9024/80, str. 14, pkt 27. Z orzeczeń tych wynika, że nie dochodzi do naruszenia prawa do

rzetelnego procesu, gdy osoba „jednoznacznie zrezygnuje z prawa do stawiennictwa przed sądem i obrony”.

Omawiana podstawa wznowienia postępowania ma charakter fakultatywny. Do oceny sądu pozostawiono ocenę, czy wznowienie postępowania w konkretnej sprawie byłoby celowe. Nie zawsze bowiem uchybienie obowiązkowi doręczenia np. orzeczenia skutkować będzie ograniczeniem praw procesowych oskarżonego. Jako przykład można podać niedoręczenie lub wadliwe doręczenie wyroku wydanego na posiedzeniu, wobec którego bieg terminu do złożenia środka zaskarżenia rozpoczął się z dniem jego ogłoszenia, nie zaś doręczenia stronie (tzw. doręczenie informacyjne). Wznowienie postępowania w takiej sytuacji byłoby całkowicie nieuzasadnione. Uprawnienie do złożenia wniosku o wznowienie postępowania w oparciu o przesłanki projektowanego przepisu ograniczono pod względem podmiotowym – wyłącznie do osoby oskarżonego, a także wprowadzono ograniczenie czasowe do złożenia tego rodzaju wniosku, wskazując, że o wznowienie postępowania oskarżony będzie mógł wystąpić w terminie zawitym miesiąca od dnia, w którym dowiedział się o zapadłym wobec niego orzeczeniu. Powyższa regulacja ma na celu zagwarantowanie oskarżonemu, w przypadkach określonych w projektowanym art. 540b, prawa do żądania pełnego merytorycznego rozpoznania jego sprawy, wyznaczając jednocześnie odpowiedni termin do zgłoszenia tego żądania, co w założeniu ma zapewnić większą stabilność orzeczeń, uniemożliwiając ich wzruszenie, po upływie niejednokrotnie znacznego czasu od chwili, kiedy oskarżony dowiedział się o orzeczeniu i mógł podjąć przewidziane prawem czynności.

W ramach projektowanych zmian odstąpiono od implementacji przewidzianej w art. 3 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie orzeczeń zapadłych pod nieobecność oskarżonego dodatkowej przesłanki odmowy uznania i wykonania wprowadzonej do decyzji ramowej 2005/215/WSiSW (art. 7 ust. 2 lit. j)). Wynika to z dwóch powodów. Po pierwsze, włączenie przesłanki opartej na niestawiennictwie danej osoby jest już dokonane wskutek zmiany art. 611fg pkt 10 K.p.k., który odnosi się co do zasady do sytuacji, gdy orzeczenie zapada pod nieobecność danej osoby, która została prawidłowo zawiadomiona o terminie rozprawy lub posiedzenia. Po drugie, przesłanka ta uwzględnia specyfikę rozwiązań prawnych tych państw członkowskich, których systemy przewidują pisemną procedurę w odniesieniu do spraw mniejszej wagi, gdzie może być orzeczona kara finansowa pod nieobecność danej osoby, o ile rezygnuje ona z udziału w niej i nie kwestionuje zasadności sprawy. Ten rodzaj procedury nie jest znany prawu polskiemu, z tych powodów nie ma potrzeby tworzenia

dodatkowej przesłanki odmowy, która byłaby i tak pochłonięta treścią znowelizowanego art. 611 fg pkt 10 K.p.k.

11.

W celu należytej implementacji niezbędne jest jednak wyraźne wskazanie obowiązku dostosowania treści pouczeń zawartych na wezwaniach i zawiadomieniach o możliwości wydania orzeczenia na wypadek niestawiennictwa oskarżonego na rozprawie lub posiedzeniu. Tylko wówczas oskarżony będzie świadomy, że jego niestawiennictwo na rozprawie lub posiedzeniu nie będzie stanowić przeszkody do wydania orzeczenia i zakończenia postępowania. Doprecyzowania w tym zakresie wymaga § 73 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych⁸⁾.

Konsekwencją odmiennego uregulowania przesłanek uznawania orzeczeń zapadłych pod nieobecność oskarżonego w wymienionych powyżej decyzjach ramowych jest także konieczność zmiany art. 607r, art. 611fg pkt 10 oraz art. 611fw § 1 pkt 8 K.p.k. Wskazane przepisy zawierają normy implementujące regulacje zawarte w decyzji ramowej w sprawie ENA, decyzji ramowej w sprawie uznawania kar o charakterze pieniężnym oraz decyzji ramowej w sprawie uznawania nakazów konfiskaty. Ich zmiana nastąpi przez wprowadzenie wspólnej fakultatywnej przesłanki odmowy wykonania orzeczenia wydanego pod nieobecność danej osoby, a w przypadku 607r K.p.k. – także przesłanki specyficznej, które zostały omówione powyżej. W rozdziale 65b Kodeksu postępowania karnego konieczne jest również uchylenie art. 607u, wobec skreślenia wdrażanego przez ten przepis art. 5 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie ENA.

Zmiany wymaga również sposób określenia orzeczeń wydanych pod nieobecność danej osoby. Dotychczas we wskazanych przepisach Kodeksu postępowania karnego operowano pojęciem wyroku zaocznego, co nie odzwierciedlało oficjalnego tłumaczenia decyzji ramowych na język polski. Pozostawienie tego terminu w obecnym kształcie mogłoby okazać się sprzeczne z celem decyzji ramowej w sprawie orzeczeń zapadłych pod nieobecność oskarżonego (art. 1 ust. 3). Wydanie orzeczenia pod nieobecność danej osoby jest pojęciem szerszym od wyroku zaocznego również na gruncie Kodeksu postępowania karnego. Przewiduje on, oprócz postępowania uproszczonego, w którym może być wydany wyrok

⁸⁾ Dz. U. z 2007 r. Nr 38, poz. 249, z późn. zm.

zaoczny, inne możliwości wydania orzeczenia pod nieobecność oskarżonego na rozprawie lub posiedzeniu.

Decyzja ramowa w sprawie uznawania wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności, jak również decyzja ramowa w sprawie uznawania wyroków w zawieszeniu i warunkowego zwolnienia nie zostały jeszcze poddane transpozycji do polskiego porządku prawnego. Termin ich implementacji mija odpowiednio dnia 5.12.2011 r. (art. 29 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie uznawania wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności) oraz dnia 6.12.2011 r. (art. 25 ust. 1 decyzji ramowej w sprawie uznawania wyroków w zawieszeniu i warunkowego zwolnienia). W procesie ich przyszłego wdrażania konieczne będzie uwzględnienie zmian wprowadzanych do nich przez decyzję ramową w sprawie orzeczeń zapadłych pod nieobecność oskarżonego.

ZMIANY W USTAWIE O ODPOWIEDZIALNOŚCI PODMIOTÓW ZBIOROWYCH ZA CZYNY ZABRONIONE POD GROŹBĄ KARY ZWIĄZANE Z DECYZJĄ RAMOWĄ W SPRAWIE RASIZMU I KSENOFOBII

12.

Celem tego instrumentu prawnego jest zbliżenie przepisów karnych obowiązujących w państwach członkowskich UE, ukierunkowanych na zwalczanie rasizmu i ksenofobii. W szczególności chodzi o zapewnienie, aby we wszystkich państwach członkowskich te same czyny uznawane były za przestępstwa oraz aby osobom fizycznym i prawnym, które się ich dopuściły lub są za nie odpowiedzialne, groziły skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 (a) i (b) decyzji ramowej w sprawie rasizmu i ksenofobii każde państwo powinno zapewnić karalność umyślnego publicznego nawoływania do przemocy lub nienawiści skierowanej przeciwko grupie osób, którą definiuje się według rasy, koloru skóry, wyznawanej religii, pochodzenia albo przynależności narodowej lub etnicznej, lub przeciwko członkowi takiej grupy, także przez publiczne rozpowszechnianie lub rozprowadzanie tekstów, obrazów lub innych materiałów.

W prawie polskim publiczne nawoływanie do nienawiści zostało stypizowane w art. 256 Kodeksu karnego („Kto publicznie [...] nawołuje do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych albo ze względu na bezwyznaniowość...”). W dniu 8 czerwca 2010 r. weszła w życie zmiana tego przepisu,

zgodnie z którą dotychczasowa jego treść została oznaczona jako § 1, dodany natomiast został § 2, stanowiący, że: „tej samej karze podlega, kto w celu rozpowszechniania produkuje, utrwała lub sprowadza, nabywa, przechowuje, posiada, prezentuje, przewozi lub przesyła druk, nagranie lub inny przedmiot, zawierające treść określoną w § 1 albo będące nośnikiem symboliki faszystowskiej, komunistycznej lub innej totalitarnej...”⁹⁾. Publiczne nawoływanie do przemocy przeciwko osobie lub grupie osób może być natomiast zakwalifikowane z art. 119 § 2 K.k. (publiczne nawoływanie do przemocy lub groźby z pobudek rasistowskich lub ksenofobicznych), z art. 255 § 1 lub 2 K.k. (publiczne nawoływanie do popełnienia przestępstwa) albo z art. 255 § 3 K.k. (publiczne pochwalanie popełnienia przestępstwa). Tym samym przepisy prawa polskiego w pełni odpowiadają dyspozycjom zawartym w art. 1 ust. 1 (a) i (b) decyzji ramowej w sprawie rasizmu i ksenofobii. Transpozycja decyzji ramowej nie wymaga zatem w tym zakresie podejmowania żadnych prac legislacyjnych.

13.

Art. 1 ust. 1 (c) i (d) decyzji ramowej w sprawie rasizmu i ksenofobii zobowiązuje państwa członkowskie do penalizacji publicznego aprobowania, negowania lub rażącego pomniejszania zbrodni ludobójstwa, zbrodni przeciwko ludzkości, zbrodni wojennych oraz zbrodni przeciwko pokojowi skierowanych przeciwko grupie osób, którą definiuje się według rasy, koloru skóry, wyznawanej religii, pochodzenia albo przynależności narodowej lub etnicznej, lub przeciwko członkowi takiej grupy, jeżeli czyny takie mogą podburzać do przemocy lub wzbudzać nienawiść skierowaną przeciwko tej grupie lub jej członkowi.

Należy przy tym zaznaczyć, że art. 1 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie rasizmu i ksenofobii pozwala państwom członkowskim na kryminalizację tylko takich czynów, które mogą spowodować zakłócenie porządku publicznego lub które stanowią groźbę, obrazę albo zniewagę. Użyty łącznik „lub” (ang. „either...or”) ma charakter względnie rozłączny. Wobec tego, dla wywiązania się z obowiązku implementacji, niezbędna jest kryminalizacja co najmniej groźby, obrazy i zniewagi na tle rasistowskim lub ksenofobicznym.

Groźba na tle rasistowskim i ksenofobicznym jest penalizowana przez art. 119 K.k. Przepis ten kryminalizuje ponadto stosowanie przemocy z pobudek rasistowskich i ksenofobicznych oraz nawoływanie do przemocy lub groźby. Obraza i zniewaga, a także naruszenie nietykalności cielesnej z pobudek rasistowskich i ksenofobicznych, są stypizowane

⁹⁾ Dz. U. z 2009 r. Nr 206, poz. 1589.

w art. 257 K.k. Uzupełnieniem tych przepisów jest art. 256 K.k., penalizujący nawoływanie do nienawiści z pobudek rasistowskich i ksenofobicznych.

14.

Projekt przyjmuje model implementacji przewidziany w art. 1 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie rasizmu i ksenofobii. W takim przypadku dla dokonania pełnej transpozycji tej decyzji ramowej do polskiego porządku prawnego konieczna jest jedynie nowelizacja ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary. Zmiana ta, przewidziana w art. 3 projektu, polega na uzupełnieniu katalogu przewidzianego w art. 16 ust. 1 pkt 9 tej ustawy o czyny z art. 119 i 255 K.k.

Art. 1 ust. 4 decyzji ramowej w sprawie rasizmu i ksenofobii przewiduje ponadto, że przy przyjęciu decyzji ramowej lub później, każde państwo członkowskie może złożyć oświadczenie, że negowanie lub rażące pomniejszanie przestępstw, o których mowa w ust. 1 lit. (c) lub (d), będzie w tym państwie karalne tylko wtedy, gdy przestępstwo to zostanie ostatecznie stwierdzone przez sąd krajowy lub trybunał międzynarodowy. W opinii projektodawcy potrzeba taka nie istnieje. Planowany sposób transpozycji decyzji ramowej skupia się na działaniach, stanowiących groźbę, obrazę albo zniewagę. Tym samym aprobowanie, negowanie lub pomniejszanie zbrodni, o których mowa w powołanych przepisach, nie będzie wyczerpywać znamion przestępstwa, jeżeli nie będzie się łączyć z groźbą, obrazą lub zniewagą. Proponowana koncepcja przesuwą środek ciężkości z samego negowania zbrodni na rezultat tego zachowania. Groźba, obraza lub zniewaga popełnione z pobudek rasistowskich i ksenofobicznych podlegają według prawa polskiego karze bez względu na ich dalsze tło faktyczne. Oznacza to, że dla bytu przestępstwa z art. 119, 256 lub 257 K.k. nieistotny jest wymóg potwierdzenia przez sąd krajowy lub trybunał międzynarodowy popełnienia zbrodni, której dotyczy wspomniane zachowanie. Sam fakt popełnienia lub niepopełnienia zbrodni ma drugorzędne znaczenie, jeżeli zachowanie osoby aprobującej, negującej lub pomniejszającej te zbrodnie wyczerpuje znamiona groźby, obrazy lub zniewagi dokonanej z pobudek rasistowskich lub ksenofobicznych.

Ponadto złożenie wspomnianej deklaracji mogłoby pozostawać w sprzeczności z regułą jurysdykcyjnej samodzielności sądu karnego, wyrażoną w art. 8 § 1 K.p.k., zgodnie z którą sąd karny rozstrzyga samodzielnie zagadnienia faktyczne i prawne. Regułę tę wywodzi się z zasady autonomii sądów, zawartej w art. 173 Konstytucji RP. Istnieje zatem obawa, że

złożenie przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej deklaracji faktycznie ograniczającej zakres kognicji sądu karnego, prowadziłyby do naruszenia wspomnianego standardu konstytucyjnego.

POZOSTAŁE ZMIANY W USTAWIE O ODPOWIEDZIALNOŚCI PODMIOTÓW ZBIOROWYCH ZA CZYNY ZABRONIONE POD GROŻBĄ KARY

15.

Decyzja ramowa w sprawie terroryzmu, zakłada odpowiedzialność osób prawnych za czyny, których penalizacja została przewidziana w tym instrumencie. W związku z tym konieczne było dokonanie odpowiedniej zmiany w ustawie o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary, tak aby katalog tych czynów odpowiadał wymogom wskazanego aktu prawnego.

16.

W związku z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2009 r. sygn. IV KK 427/08, w którym stwierdził on, że obecne brzmienie art. 5 ustawy prowadzi do trudnego do zaakceptowania ze względów aksjologicznych pominięcia odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny popełnione przez osoby zarządzające nimi i przynoszące im korzyści, powstała konieczność znowelizowania tego przepisu. Projekt wychodzi naprzeciw tej potrzebie, uzupełniając dotychczasowe rozwiązanie o przepis, zgodnie z którym podmiot zbiorowy podlegałby odpowiedzialności także wówczas, jeżeli do popełnienia czynu zabronionego doszłoby w wyniku wadliwej działalności tego podmiotu, podczas gdy zachowanie należytej staranności mogło prowadzić do uniknięcia popełnienia takiego czynu.

Z koncepcją tą koresponduje propozycja nowelizacji art. 3 ust. 4a ustawy, w którym określono relacje między osobą fizyczną, sprawcą czynu zabronionego będącym przedsiębiorcą a podmiotem zbiorowym.

W omawianym zakresie projekt jest tożsamy z propozycją zawartą w pierwotnym rządowym projekcie ustawy nowelizującej ustawę o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych (druk sejmowy nr 3837 Sejmu IV kadencji).

PRZEPIS PRZEJŚCIOWY

17.

Z uwagi na to, że nie wszystkie państwa członkowskie są w stanie dokonać implementacji decyzji ramowej w sprawie orzeczeń zapadłych pod nieobecność oskarżonego do dnia 28 marca 2011 r., w art. 8 ust. 3 decyzji ramowej wprowadzony został przepis przejściowy przewidujący możliwość wyłączenia stosowania decyzji ramowej do dnia 31 grudnia 2013 r. Opóźnienia w implementacji wynikać mogą z problemów systemowych, jakie zasygnalizowane zostały przez niektóre państwa członkowskie UE w momencie przyjmowania decyzji ramowej i konieczności przeprowadzenia złożonych zmian dostosowawczych. Z prawa takiego skorzystały Włochy.¹⁰⁾

Konsekwencją złożenia oświadczenia przez dane państwo członkowskie jest uznawanie i wykonywanie przez nie orzeczeń wydanych pod nieobecność danej osoby na rozprawie przez właściwe organy tego państwa członkowskiego UE według dotychczasowych zasad. Te same regulacje znajdują zastosowanie wobec orzeczeń wydanych przez organy tego państwa, które zostały przekazane w celu ich wykonania do innych państw członkowskich UE, które nie skorzystały z prawa do wniesienia takiego oświadczenia.

W odniesieniu do Polski oznacza to, że w relacjach z Włochami, wobec orzeczeń przesłanych do Polski przez właściwe organy tego państwa, jak również wobec orzeczeń polskich sądów wysłanych do tego państwa w celu ich wykonania, zastosowanie znajdują dotychczasowe przepisy zmienianych decyzji ramowych. W przypadku Polski jako państwa wykonania zastosowanie znajdują art. 607u K.p.k. oraz art. 611fg § 1 pkt 10, art. 611fw § 3 pkt 8 K.p.k. w dotychczasowym brzmieniu. Nie będzie natomiast stosowany projektowany przepis art. 607r § 3 K.p.k.

¹⁰⁾ Dz. Urz. UE L 97/26 z 16.04.2009 r.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Wejście w życie projektowanej ustawy będzie miało wpływ na nieoznaczony krąg podmiotów. Rozwiązania przewidziane w projekcie będą wywierać wpływ na wszystkich uczestników postępowania w sprawach karnych.

2. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i rozwój regionalny

Proponowana regulacja nie będzie oddziaływać na sektor finansów publicznych, rynek pracy, konkurencyjność gospodarki, przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

3. Zgodność regulacji z prawem Unii Europejskiej

Projektowana regulacja jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

4. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy w ramach konsultacji został przekazany do zaopiniowania sądom i prokuraturom apelacyjnym, Sądowi Najwyższemu, Krajowej Radzie Sądownictwa, Rzecznikowi Praw Obywatelskich, Rzecznikowi Praw Dziecka, Prokuratorowi Generalnemu, Stowarzyszeniu Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej, Stowarzyszeniu Sędziów Polskich „Iustitia”, Naczelnej Radzie Adwokackiej, Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, Krajowej Izbie Radców Prawnych, Naczelnej Radzie Adwokackiej, Rudzkiemu Stowarzyszeniu Pomocy Ofiarom Przestępstw w Rudzie Śląskiej, Fundacji Kidprotect.pl, Dolnośląskiemu Stowarzyszeniu Pomocy Ofiarom Przestępstw, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan, Stowarzyszeniu Pomocy Ofiarom Przestępstw „Przywrócić nadzieję” w Giżycku, Siemianowickiemu Stowarzyszeniu Pomocy Ofiarom Przestępstw w Siemianowicach Śląskich, Dolnośląskiemu Siemianowickiemu Stowarzyszeniu Pomocy Ofiarom Przestępstw „Karta 99” we Wrocławiu, Stowarzyszeniu Pomocy Ofiarom Przestępstw im. Ireny Rajkowskiej we Wrocławiu oraz Fundacji Dzieci Niczyje.

W projekcie uwzględniono część uwag zgłoszonych przez podmioty uczestniczące w konsultacjach.

Wielu uczestników konsultacji wyrażało obawy wobec proponowanego art. 540b K.p.k., dotyczącego wznowienia postępowania (Sąd Najwyższy, Sądy Apelacyjne

w Gdańsku, Katowicach, Krakowie i Lublinie, Prokurator Generalny, Prokurator Apelacyjny w Warszawie). Wskazywano m.in. na instytucję przywrócenia terminu zawitego, jako mogącą zastąpić projektowaną podstawę wznowienia postępowania. Powyższy argument nie został jednak uwzględniony. Uznano bowiem, że przywrócenie terminu nie może nastąpić tylko na tej podstawie, że doręczenie miało charakter zastępczy, stanowiące równorzędny sposób doręczenia pism procesowych. Wznowienie postępowania ma zdecydowanie wyższy walor gwarancyjny, zaś wzmocnienie gwarancji procesowej oskarżonego jest podstawowym celem decyzji ramowej. Odwołanie się natomiast do istniejącej i znanej od lat instytucji trudno za takie wzmocnienie uznać. Za uzasadnione uznano natomiast uwagi wskazujące na zbyt liberalną redakcję proponowanego przepisu. W pierwotnym brzmieniu mógłby on otworzyć możliwości nadużyć i mactw procesowych. Z tego też względu w projekcie zastąpiono standard uprawdopodobnienia standardem dowodu i wskazano wprost, że to oskarżony/skazany jest zobowiązany do wykazania okoliczności faktycznych, na które się powołuje.

Uwzględniono uwagę Sądu Najwyższego w przedmiocie zastosowania przesłanki wiedzy oskarżonego o terminie posiedzenia lub o treści orzeczenia w miejsce przesłanki możliwości zapoznania się jego treścią. Uwzględniono ponadto uwagę Sądu Najwyższego w przedmiocie wykluczenia możliwości wznowienia postępowania na podstawie art. 540b K.p.k., jeżeli w posiedzeniu/rozprawie uczestniczył ustanowiony przez oskarżonego obrońca. Uwzględniono również uwagę Sądu Najwyższego w przedmiocie objęcia możliwością wznowienia nie tylko wypadków doręczenia zastępczego zawiadomienia lub orzeczenia, ale również niedoręczenia ich w ogóle, wbrew ustawowemu obowiązkowi. W wyniku uwagi Sądu Najwyższego dokonano zmiany projektowanego art. 540b § 1 pkt 2 K.p.k., ograniczając zakres jego zastosowania wyłącznie do tych orzeczeń, o których mowa w art. 100 § 2 i 3, a które zostały wydane pod nieobecność oskarżonego. W uzasadnieniu dodano, w wyniku uwzględnienia uwagi Sądu Najwyższego, fragment odnoszący się do potrzeby zastosowania projektowanego art. 540b K.p.k. nie tylko do postępowań ze stosunków międzynarodowych wprost przewidzianych w decyzji ramowej 2009/299, ale do wszystkich postępowań karnych oraz dodano fragment omawiający kwestię tzw. doręczeń informacyjnych.

Nie uwzględniono uwagi Sądu Najwyższego zawierającej krytyczną ocenę propozycji wprowadzenia nowego art. 255a K.k., który w opinii Sądu Najwyższego mógłby być zastąpiony przez zastosowanie konstrukcji karalnego pomocnictwa. Uwaga powyższa została uznana za niezasadną z uwagi na okoliczność, że art. 255a K.k. ma na celu pełną

implementację art. 3 ust. 1 lit. c) decyzji ramowej 2008/919/WSiSW definiującego przestępstwo prowadzenia szkoleń na potrzeby terroryzmu. Przestępstwo to zostało zdefiniowane jako dostarczanie wskazówek dotyczących metod lub technik, w tym w szczególności tych wymienionych w decyzji ramowej, na potrzeby popełnienia (przez inną osobę) jednego z przestępstw terrorystycznych, przy czym sprawca musi mieć świadomość, że przekazywane umiejętności będą w tym celu wykorzystane. Takie zachowanie istotnie spełnia przesłanki pomocnictwa z art. 18 § 3 K.k., ale tylko w przypadku gdy adresowane jest do konkretnie oznaczonych osób. Luka, której dotyczy projektowany przepis, obejmuje całkiem realne sytuacje, gdy zachowanie sprawcy nie jest ukierunkowane na konkretną osobę czy grupę osób, np. materiały instruktażowe dotyczące popełniania przestępstw o charakterze terrorystycznym umieszczone są na stronach internetowych, dostępnych dla nieograniczonej liczby osób. Takie zachowania pozostawałyby w obecnym stanie prawnym bezkarne, nie można by ich bowiem zakwalifikować jako pomocnictwa.

Nie uwzględniono uwagi Sądów Apelacyjnych: w Katowicach, Lublinie i Krakowie, Prokuratury Apelacyjnej w Warszawie, Prokuratury Okręgowej w Krakowie, zawierającej krytykę art. 540b K.p.k., pod kątem możliwości nadużywania tej instytucji, stanowiącej założenia środek nadzwyczajny. Uwagę uznano za nieuzasadnioną ze względu na wprowadzenie zmian redakcyjnych w projektowanym art. 540b K.p.k., polegających na obciążeniu skazanego ciężarem dowodu, co wydaje się niwelować obawy o nadużywanie projektowanej instytucji.

5. Zainteresowanie pracami nad projektem ustawy

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, stosownie do postanowień ustawy z 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.). Nie zgłoszono zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie art. 7 powołanej ustawy.

TABELA ZGODNOŚCI

1.	Nr decyzji ramowej		
	2009/299/WSiSW		
2.	Tytuł decyzji ramowej		
	Decyzja ramowa Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. zmieniająca decyzje ramowe 2002/584/WSiSW, 2005/214/WSiSW, 2006/783/WSiSW, 2008/909/WSiSW oraz 2008/947/WSiSW i tym samym wzmocniająca prawa procesowe osób oraz ułatwiająca stosowanie zasady wzajemnego uznawania do orzeczeń wydanych pod nieobecność danej osoby na rozprawie		
3.	Instytucja odpowiedzialna za wdrożenie decyzji ramowej		
	Ministerstwo Sprawiedliwości		
4.	Akt prawny na mocy którego wdrażane są przepisy decyzji ramowej		
	Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 1997 r., Nr 89, poz. 555, z późn. zm.) Ustawa z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2007 r., Nr 111, poz. 765, z późn. zm.)		
5.	Artykuł decyzji ramowej 2009/299/WSiSW	Treść przepisu decyzji ramowej 2009/299/WSiSW	Przepis polski Uwagi dotyczące transpozycji

1.	Art. 1 ust. 1 decyzji ramowej	Niniejsza decyzja ramowa ma na celu wzmocnienie praw procesowych osób, wobec których toczy się postępowanie karne, ułatwienie współpracy sądowej w sprawach karnych, a w szczególności usprawnienie wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych przez państwa członkowskie.	Nie wymaga implementacji.
2.	Art. 2 decyzji ramowej Art. 2 pkt 1	<p>W decyzji ramowej 2002/584/WSiSW wprowadza się następujące zmiany:</p> <p>1) dodaje się artykuł w brzmieniu: <i>„Artykuł 4a</i> Decyzje wydane w wyniku rozprawy, na której dana osoba nie stawiała się osobiście 1. Organ sądowy wykonujący może także odmówić wykonania europejskiego nakazu aresztowania wydanego z myślą o wykonaniu kary pozbawienia wolności lub zastosowaniu środka zabezpieczającego, jeżeli dana osoba nie stawiała się osobiście na rozprawie, w wyniku której wydano orzeczenie, chyba że w europejskim nakazie aresztowania stwierdza się, że dana osoba, zgodnie z dalszymi wymogami proceduralnymi określonymi w prawie krajowym wydającego państwa członkowskiego:</p> <p>a) w odpowiednim terminie:</p> <p>(i) została wezwana osobiście i tym samym została poinformowana o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy, w wyniku której wydano to orzeczenie, albo inną drogą rzeczywiście otrzymała urzędową informację o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy w sposób jednoznacznie pozwalający stwierdzić, że wiedziała o wyznaczonej rozprawie;</p> <p>oraz</p> <p>(ii) została poinformowana, że orzeczenie może zostać wydane, jeżeli nie stawi się na rozprawie;</p> <p>albo</p> <p>b) wiedząc o wyznaczonej rozprawie, udzieliła pełnomocnictwa obrońcy, który został wyznaczony przez daną osobę albo przez państwo do tego, aby ją bronić na rozprawie, i obrońca ten faktycznie bronił jej na rozprawie;</p> <p>albo</p> <p>c) po doręczeniu jej orzeczenia i wyraźnym pouczeniu o prawie do ponownego rozpoznania sprawy lub do złożenia odwołania, w których to procedurach dana osoba ma prawo uczestniczyć i które pozwalają na ponowne rozpoznanie sprawy pod względem merytorycznym i z uwzględnieniem nowych dowodów oraz które mogą prowadzić do uchylenia lub zmiany pierwotnego orzeczenia:</p> <p>(i) wyraźnie oświadczyła, że nie kwestionuje orzeczenia; lub</p> <p>(ii) w ustawowym terminie nie wystąpiła o ponowne rozpoznanie sprawy ani nie złożyła odwołania;</p>	<p>Art. 540b Kodeksu postępowania karnego (projektowany)</p> <p>§ 1. Postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem można wznowić, jeżeli:</p> <p>1) sprawę rozpoznano pod nieobecność oskarżonego, któremu doręczono zawiadomienie o terminie posiedzenia lub rozprawy w inny sposób niż osobiście, gdy wykaże on, że nie mógł zapoznać się z jego treścią oraz pouczeniem o możliwości wydania orzeczenia pod jego nieobecność,</p> <p>2) orzeczenie, o którym mowa w art. 100 § 2 i § 3 oraz art. 479 § 1, doręczono skazanemu w inny sposób niż osobiście, gdy wykaże on, że nie mógł zapoznać się z jego treścią oraz pouczeniem o przysługującym mu prawie, terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia.”</p> <p>§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się w wypadkach, o których mowa w art. 136 § 1 oraz 139 § 1.”</p> <p>Art. 607r § 3 Kodeksu postępowania karnego (projektowany)</p> <p>„§ 3. Można także odmówić wykonania nakazu europejskiego, wydanego w celu wykonania kary albo środka zabezpieczającego, orzeczonych pod nieobecność osoby ściganej, chyba że:</p> <p>a) osobę ściganą wezwano do udziału w postępowaniu lub w inny sposób zawiadomiono o terminie i miejscu rozprawy albo posiedzenia, pouczając, że niestawiennictwo nie stanowi przeszkody dla wydania orzeczenia, a jeżeli miała ona obrońcę, był on obecny na rozprawie lub posiedzeniu,</p>

	<p>albo</p> <p>d) orzeczenie nie zostało jej doręczone osobiście, ale:</p> <p>(i) zostanie jej bezzwłocznie doręczone osobiście po jej przekazaniu oraz zostanie wyraźnie pouczone o prawie do ponownego rozpoznania sprawy lub do złożenia odwołania, w których to procedurach dana osoba ma prawo uczestniczyć i które pozwalają na ponowne rozpoznanie sprawy pod względem merytorycznym i z uwzględnieniem nowych dowodów oraz które mogą prowadzić do uchylecia lub zmiany pierwotnego orzeczenia;</p> <p>oraz</p> <p>(ii) zostanie poinformowana o terminie, w którym musi wystąpić o takie ponowne rozpoznanie sprawy lub złożyć odwołanie, jak wspomniano w odnośnym europejskim nakazie aresztowania.</p> <p>2. Jeżeli europejski nakaz aresztowania został wydany w celu wykonania kary pozbawienia wolności lub zastosowania środka zabezpieczającego na warunkach określonych w ust. 1 lit. d), a dana osoba nie otrzymała wcześniej żadnej urzędowej informacji o prowadzonym przeciwko niej postępowaniu karnym, może ona, po otrzymaniu informacji o treści europejskiego nakazu aresztowania, wystąpić o kopię wyroku, zanim zostanie ona przekazana. Natychmiast po otrzymaniu przez organ wydający informacji o tym żądaniu, dostarcza on poszukiwanej osobie odpis wyroku za pośrednictwem organu wykonującego. Żądanie poszukiwanej osoby nie powinno opóźniać ani procedury jej przekazywania, ani decyzji o wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania. Wyrok jest dostarczany danej osobie jedynie tytułem informacji; dostarczenie go nie stanowi formalnego doręczenia wyroku, ani nie uruchamia biegu żadnych terminów mających zastosowanie w przypadku wystąpienia o ponowne rozpoznanie sprawy lub złożenia odwołania.</p> <p>3. Jeżeli dana osoba zostaje wydana na warunkach określonych w ust. 1 lit. d) i jeżeli wystąpiła ona o ponowne rozpoznanie sprawy lub złożyła odwołanie, to do czasu zakończenia tych postępowań, zasadność zatrzymania tej osoby w oczekiwaniu na ponowne rozpoznanie sprawy lub postępowanie odwoławcze podlega weryfikacji zgodnie z prawem wydającego państwa członkowskiego – w regularnych odstępach czasu albo na wniosek tej osoby. Weryfikacji takiej dokonuje się zwłaszcza pod kątem możliwości zawieszenia lub przerwania zatrzymania. Ponowne rozpoznanie sprawy lub postępowanie odwoławcze rozpoczynają się w odpowiednim terminie po przekazaniu danej osoby.”;</p>	<p>b)po doręczeniu osobie ściganej odpisu orzeczenia wraz z pouczeniem o przysługującym jej prawie, terminie i sposobie złożenia w państwie wydania nakazu wniosku o przeprowadzenie z jej udziałem nowego postępowania sądowego w tej samej sprawie, osoba ścigana w ustawowym terminie nie złożyła takiego wniosku albo oświadczyła, że nie kwestionuje orzeczenia,</p> <p>c)organ, który wydał nakaz europejski, zapewni, iż niezwłocznie po przekazaniu osoby ściganej do państwa wydania nakazu, zostanie jej doręczony odpis orzeczenia wraz z pouczeniem o przysługującym jej prawie, terminie i sposobie złożenia wniosku o przeprowadzenie z jej udziałem nowego postępowania sądowego w tej samej sprawie.”;</p> <p>Art. 253 Kodeksu postępowania karnego</p> <p>§ 1. Środek zapobiegawczy należy niezwłocznie uchylić lub zmienić, jeżeli ustaną przyczyny, wskutek których został on zastosowany, lub powstaną przyczyny uzasadniające jego uchylenie albo zmianę.</p> <p>§ 2. Zastosowany przez sąd środek zapobiegawczy może być w postępowaniu przygotowawczym uchylony lub zmieniony na łagodniejszy również przez prokuratora.</p>
--	---	--

	<p>Art. 2 pkt 2 decyzji ramowej</p> <p>Art. 2 pkt 3 decyzji ramowej</p>	<p>2) w art. 5 skreśla się ust. 1;</p> <p>3) część d) załącznika</p>	<p>W celu zapewnienia pełnej transpozycji należy dokonać również zmiany § 73 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 marca 2010 r. <i>Regulamin wewnętrznego urzędowania sądów powszechnych</i> (Dz. U. z 2007 r. Nr 38, poz. 249. ze zm.)</p> <p>Art. 607u Kodeksu postępowania karnego podlega uchyleniu (projektowany)</p> <p>W celu zapewnienia pełnej transpozycji należy dokonać zmiany rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 kwietnia 2004 r. w sprawie wzoru europejskiego nakazu aresztowania (Dz. U. z 2004 r., Nr 73, poz. 664, ze zm.) w zakresie lit. d) wzoru załącznika.</p>
--	---	--	---

3.	Art. 3 decyzji ramowej	<p>W decyzji ramowej 2005/214/WSiSW wprowadza się następujące zmiany:</p> <p>1) w art. 7 ust. 2 wprowadza się następujące zmiany:</p> <p>a) litera g) otrzymuje brzmienie: „g) według zaświadczenia określonego w art. 4 dana osoba – w przypadku procedury pisemnej – nie została, wbrew prawu państwa wydającego, poinformowana osobiście ani za pośrednictwem pełnomocnika właściwego zgodnie z prawem krajowym o swoim prawie do zakwestionowania sprawy ani o terminie skorzystania z takiego środka prawnego”;</p> <p>b) dodaje się lit. i) oraz j) w brzmieniu: „i) według zaświadczenia określonego w art. 4 dana osoba nie stawiała się osobiście na rozprawie, w wyniku której wydano orzeczenie, chyba że w zaświadczeniu stwierdza się, że dana osoba zgodnie z dalszymi wymogami proceduralnymi określonymi w prawie krajowym państwa wydającego: (i) w odpowiednim terminie: — została wezwana osobiście i tym samym została poinformowana o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy, w wyniku której wydano to orzeczenie, albo inną drogą rzeczywiście otrzymała urzędową informację o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy w sposób jednoznacznie pozwalający stwierdzić, że wiedziała o wyznaczonej rozprawie, oraz — została poinformowana, że orzeczenie może zostać wydane, jeżeli nie stawi się na rozprawie; albo (ii) wiedząc o wyznaczonej rozprawie, udzieliła pełnomocnictwa obrońcy, który został wyznaczony przez daną osobę lub przez państwo do tego, aby ją bronić na rozprawie, i obrońca ten faktycznie bronił ją na rozprawie; albo</p>	<p>Art. 540b Kodeksu postępowania karnego (projektowany) - treść przepisu jak w odniesieniu do art. 2</p> <p>Art. 611fg Kodeksu postępowania karnego</p> <p>Można odmówić wykonania orzeczenia, o którym mowa w art. 611ff § 1, jeżeli: (...)</p> <p>9) z treści zaświadczenia, o którym mowa w art. 611ff § 2, wynika, iż osoba, której dotyczy orzeczenie, nie została należycie pouczona o możliwości i prawie do zaskarżenia tego orzeczenia,</p> <p>5) Art. 611fg pkt 10 Kodeksu postępowania karnego (projektowany) Można odmówić wykonania orzeczenia, o którym mowa w art. 611ff § 1, jeżeli: (...)</p> <p>„10) z treści zaświadczenia, o którym mowa w art. 611ff § 2, wynika, iż orzeczenie zostało wydane pod nieobecność sprawcy, chyba że: a) sprawcę wezwano do udziału w postępowaniu lub w inny sposób zawiadomiono o terminie i miejscu rozprawy albo posiedzenia, pouczając, że niestawiennictwo nie stanowi przeszkody dla wydania orzeczenia, a jeżeli sprawca miał obrońcę, był on obecny na rozprawie lub posiedzeniu, b) po doręczeniu sprawcy odpisu orzeczenia wraz z pouczeniem o przysługującym mu prawie, terminie i sposobie złożenia w państwie wydania nakazu wniosku o przeprowadzenie z jego udziałem nowego postępowania sądowego w tej samej sprawie, sprawca w ustawowym terminie nie złożył takiego wniosku albo oświadczył, że nie kwestionuje orzeczenia.”;</p>
----	-------------------------------	--	--

		<p>(iii) po doręczeniu jej orzeczenia i wyraźnym pouczeniu o prawie do ponownego rozpoznania sprawy lub do złożenia odwołania, w których to procedurach dana osoba ma prawo uczestniczyć i które pozwalają na ponowne rozpoznanie sprawy pod względem merytorycznym i z uwzględnieniem nowych dowodów oraz które mogą prowadzić do uchylecia lub zmiany pierwotnego orzeczenia: — wyraźnie oświadczyła, że nie kwestionuje orzeczenia, lub — nie wystąpiła w ustawowym terminie o ponowne rozpoznanie sprawy ani nie złożyła odwołania;</p> <p>j) według zaświadczenia określonego w art. 4 dana osoba nie stawiała się osobiście na rozprawie, chyba że w zaświadczeniu stwierdza się, że osoba ta, po otrzymaniu wyraźnej informacji o postępowaniu i o możliwości osobistego stawienia się na rozprawie, wyraźnie oświadczyła, że nie zamierza korzystać z prawa do ustnego przesłuchania, i wyraźnie zaznaczyła, że nie kwestionuje sprawy.”;</p> <p>2) artykuł 7 ust. 3 otrzymuje brzmienie: „3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i ust. 2 lit. c), g), i) oraz j), właściwy organ w państwie wykonującym przed podjęciem decyzji o nieuznaniu i niewykonaniu orzeczenia w całości lub w części, zasięga wszelkimi odpowiednimi sposobami opinii właściwego organu w państwie wydającym, a w stosownych przypadkach występuje do niego o niezwłoczne dostarczenie wszelkich niezbędnych informacji.”;</p> <p>3) część h) pkt 3 załącznika</p>	<p>W celu zapewnienia pełnej transpozycji należy dokonać zmiany § 73 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 marca 2010 r. <i>Regulamin wewnętrznego urzędowania sądów powszechnych</i> (Dz. U. z 2010 r. Nr 49, poz. 296.)</p> <p>Art. 611fh § 4 Kodeksu postępowania karnego § 4. Jeżeli informacje przekazane przez państwo wydania orzeczenia nie są wystarczające do podjęcia decyzji w przedmiocie wykonania orzeczenia o karach o charakterze pieniężnym, sąd wzywa właściwy sąd lub inny organ państwa wydania orzeczenia do ich uzupełnienia we wskazanym terminie.</p> <p>W celu zapewnienia pełnej transpozycji należy dokonać również zmiany rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie określenia wzoru zaświadczenia stosowanego w razie wystąpienia do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia dotyczącego grzywny, środków karnych w postaci nawiązki lub świadczenia pieniężnego lub też orzeczenia zasądzonego od sprawcy koszty procesu (Dz. U. z 2009 r. Nr 55 poz. 455) w zakresie lit. h pkt. 3 wzoru załącznika</p>
--	--	--	---

5.	Art. 5 decyzji ramowej	<p>W decyzji ramowej 2008/909/WSiSW wprowadza się następujące zmiany:</p> <p>1) w art. 9 ust. 1 lit. i) otrzymuje brzmienie: „i) według zaświadczenia określonego w art. 4 dana osoba nie stawiła się osobiście na rozprawie, w wyniku której wydano orzeczenie, chyba że w zaświadczeniu stwierdza się, że dana osoba zgodnie z dalszymi wymogami proceduralnymi określonymi w prawie krajowym państwa wydającego nakaz: (i) w odpowiednim terminie: — została wezwana osobiście i tym samym została poinformowana o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy, w wyniku której wydano to orzeczenie, albo inną drogą rzeczywiście otrzymała urzędową informację o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy w sposób jednoznacznie pozwalający stwierdzić, że wiedziała o wyznaczonej rozprawie, oraz — została poinformowana, że orzeczenie może zostać wydane, jeżeli nie stawi się ona na rozprawie; albo (ii) wiedząc o wyznaczonej rozprawie, udzieliła pełnomocnictwa obrońcy, który został wyznaczony przez daną osobę lub przez państwo do tego, aby ją bronić na rozprawie, i obrońca ten faktycznie bronił ją na rozprawie; albo (iii) po doręczeniu jej orzeczenia i wyraźnym pouczeniu o prawie do ponownego rozpoznania sprawy lub do złożenia odwołania, w których to procedurach dana osoba ma prawo uczestniczyć i które pozwalają na ponowne rozpoznanie sprawy pod względem merytorycznym i z uwzględnieniem nowych dowodów oraz które mogą prowadzić do uchylenia lub zmiany pierwotnego orzeczenia: — wyraźnie oświadczyła, że nie kwestionuje orzeczenia, lub — nie wystąpiła w ustawowym terminie o ponowne rozpoznanie sprawy ani nie złożyła odwołania.”;</p> <p>2) część i) pkt 1 załącznika</p>	<p>Przepis zostanie poddany implementacji wraz z wdrożeniem decyzji ramowej 2008/909/WSiSW, która nastąpić powinna do dnia 5 grudnia 2011 r.</p>
----	-------------------------------	---	---

6.	Art. 6 decyzji ramowej	<p>W decyzji ramowej 2008/947/WSiSW wprowadza się następujące zmiany:</p> <p>1) w art. 11 ust. 1 lit. h) otrzymuje brzmienie:</p> <p>„h) według zaświadczenia określonego w art. 6 dana osoba nie stawiła się osobiście na rozprawie, w wyniku której wydano orzeczenie, chyba że w zaświadczeniu stwierdza się, że dana osoba zgodnie z dalszymi wymogami proceduralnymi określonymi w prawie krajowym państwa wydającego nakaz:</p> <p>(i) w odpowiednim terminie:</p> <p>— została wezwana osobiście i tym samym została poinformowana o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy, w wyniku której wydano to orzeczenie, albo inną drogą rzeczywiście otrzymała urzędową informację o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy w sposób jednoznacznie pozwalający stwierdzić, że wiedziała o wyznaczonej rozprawie,</p> <p>oraz</p> <p>— została poinformowana, że orzeczenie może zostać wydane, jeżeli nie stawi się ona na rozprawie;</p> <p>albo</p> <p>(ii) wiedząc o wyznaczonej rozprawie, udzieliła pełnomocnictwa obrońcy, który został wyznaczony przez daną osobę lub przez państwo do tego, aby ją bronić na rozprawie, i obrońca ten faktycznie bronił ją na rozprawie;</p> <p>albo</p> <p>(iii) po doręczeniu jej orzeczenia i wyraźnym pouczeniu o prawie do ponownego rozpoznania sprawy lub do złożenia odwołania, w których to procedurach dana osoba ma prawo uczestniczyć i które pozwalają na ponowne rozpoznanie sprawy pod względem merytorycznym i z uwzględnieniem nowych dowodów oraz które mogą prowadzić do uchylecia lub zmiany pierwotnego orzeczenia:</p> <p>— wyraźnie oświadczyła, że nie kwestionuje orzeczenia, lub</p> <p>— nie wystąpiła w ustawowym terminie o ponowne rozpoznanie sprawy ani nie złożyła odwołania.”;</p> <p>2) część h) załącznika</p>	<p>Przepis zostanie poddany implementacji wraz z wdrożeniem decyzji ramowej 2008/947/WSiSW, która nastąpić powinna do dnia 6 grudnia 2011 r.</p>
----	-------------------------------	---	---

7.	Art. 8 ust. 3 decyzji ramowej	<p>Jeżeli przy okazji przyjęcia niniejszej decyzji ramowej państwo członkowskie oświadczyło, że ma istotne podstawy, by sądzić, iż nie będzie w stanie wykonać przepisów niniejszej decyzji ramowej w terminie określonym w ust. 1, to najpóźniej od dnia 1 stycznia 2014 r. niniejsza decyzja ramowa ma zastosowania do uznawania i wykonywania orzeczeń wydanych pod nieobecność danej osoby na rozprawie przez właściwe organy tego państwa członkowskiego. Każde inne państwo członkowskie może zażądać, aby państwo członkowskie, które złożyło takie oświadczenie, stosowało odnośne przepisy decyzji ramowej, o których mowa w art. 2, 3, 4, 5 i 6, w ich pierwotnie przyjętej wersji w odniesieniu do uznawania i wykonywania orzeczeń wydanych pod nieobecność danej osoby na rozprawie przez wspomniane inne państwo członkowskie.</p>	<p>Projektowany przepis przejściowy o treści:</p> <p>W przypadku wystąpienia do Republiki Włoskiej o przekazanie osoby ściganej na podstawie europejskiego nakazu aresztowania, o wykonanie orzeczenia o karach o charakterze pieniężnym lub o wykonanie orzeczenia przypadku:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przepis art. 607r § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm), dodanego przez art. 2 pkt. 3 niniejszej ustawy, nie stosuje się, 2) przepisy art. 607u, art. 611fg pkt 10 i art. 611fw § 3 pkt 8 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm) stosuje się w dotychczasowym brzmieniu - do dnia 31 grudnia 2013 r.
----	--	--	---

TABELA ZGODNOŚCI

1.	Nr decyzji ramowej		
	2008/919/WSiSW		
2.	Tytuł decyzji ramowej		
	Decyzja ramowa Rady 2008/919/WSiSW z dnia 28 listopada 2008 r. zmieniająca decyzję ramową 2002/475/WSiSW w sprawie zwalczania terroryzmu		
3.	Instytucja odpowiedzialna za wdrożenie decyzji ramowej		
	Ministerstwo Sprawiedliwości		
4.	Akt prawny na mocy którego wdrażane są przepisy decyzji ramowej		
	Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 533, z późn. zm.) Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. Nr 197, poz. 1661, z późn. zm.)		
5.	Artykuł decyzji ramowej 2008/919/WSiSW	Treść przepisu decyzji ramowej 2008/919/WSiSW	Przepis polski Uwagi dotyczące transpozycji

1.	<p>Art. 1 ust. 1 decyzji ramowej</p>	<p>W decyzji ramowej 2002/473/WSiSW wprowadza się następujące zmiany:</p> <p>1) artykuł 3 otrzymuje brzmienie: ”Artykuł 3 Przestępstwa związane z działalnością terrorystyczną 1. Do celów niniejszej decyzji ramowej”</p> <p>a) »publiczne nawoływanie do popełniania przestępstw terrorystycznych« oznacza rozpowszechnianie lub inną formę udostępniania publicznego przekazu w celu podżegania do popełnienia jednego z przestępstw wymienionych w art. 1 ust. 1 lit. a)–h), jeżeli takie postępowanie, niezależnie od tego, czy stanowi ono bezpośrednie nakłanianie do popełnienia przestępstw terrorystycznych, powoduje zagrożenie popełnienia co najmniej jednego spośród tych przestępstw;</p> <p>b) »rekrutacja na potrzeby terroryzmu« oznacza nakłanianie innej osoby do popełnienia jednego z przestępstw wymienionych w art. 1 ust. 1 lit. a)–h) lub w art. 2 ust. 2;</p> <p>c) »szkolenie terrorystyczne« oznacza prowadzenie instruktażu w zakresie wytwarzania lub stosowania materiałów wybuchowych, broni palnej lub innych rodzajów broni lub szkodliwych bądź niebezpiecznych substancji lub instruktażu w zakresie innych konkretnych metod lub technik do celów popełnienia jednego z przestępstw wymienionych w art. 1 ust. 1 lit. a)–h), ze świadomością, że przekazywane umiejętności mają posłużyć do tych celów.</p> <p>2. Każde państwo członkowskie stosuje niezbędne środki w celu zapewnienia, by do przestępstw związanych z działalnością terrorystyczną zaliczały się następujące czyny umyślne:</p> <p>a) publiczne nawoływanie do popełniania przestępstw terrorystycznych;</p> <p>b) rekrutacja na potrzeby terroryzmu;</p> <p>c) szkolenie terrorystyczne;</p> <p>d) kwalifikowany typ kradzieży dokonanej z zamiarem popełnienia jednego z przestępstw wymienionych w art. 1 ust. 1;</p>	<p>Art. 255 Kodeksu karnego § 1. Kto publicznie nawołuje do popełnienia występku lub przestępstwa skarbowego, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.</p> <p>§ 2. Kto publicznie nawołuje do popełnienia zbrodni, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.</p> <p>§ 3. Kto publicznie pochwała popełnienie przestępstwa, podlega grzywnie do 180 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.</p> <p>Art. 255a Kodeksu karnego (projektowany) Kto rozpowszechnia lub publicznie prezentuje treści mogące ułatwić popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym w zamiarze, aby przestępstwo takie zostało popełnione, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.</p> <p>Art. 18 Kodeksu karnego (...) § 2. Odpowiada za podżeganie, kto chcąc, aby inna osoba dokonała czynu zabronionego, nakłania ją do tego.</p> <p>§ 3. Odpowiada za pomocnictwo, kto w zamiarze, aby inna osoba dokonała czynu zabronionego, swoim zachowaniem ułatwia jego popełnienie, w szczególności dostarczając narzędzie, środek przewozu, udzielając rady lub informacji; odpowiada za pomocnictwo także ten, kto wbrew prawnemu, szczególnemu obowiązkowi niedopuszczenia do popełnienia czynu zabronionego swoim zaniechaniem ułatwia innej osobie jego popełnienie.</p> <p>Art. 278. § 1. Kto zabiera w celu przywłaszczenia cudzą rzecz ruchomą, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.</p> <p>§ 2. Tej samej karze podlega, kto bez zgody osoby uprawnionej uzyskuje cudzy program komputerowy w celu osiągnięcia korzyści majątkowej.</p> <p>§ 3. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.</p>
----	---	--	---

		<p>e) wymuszenie dokonane z zamiarem popełnienia jednego z przestępstw wymienionych w art. 1 ust. 1;</p> <p>f) sporządzanie fałszywych dokumentów urzędowych dokonane z zamiarem popełnienia jednego z przestępstw wymienionych w art. 1 ust. 1 lit. a)–h) oraz w art. 2 ust. 2 lit. b).</p> <p>3. Czyn określony w ust. 2 podlega karze niezależnie od tego, czy przestępstwo terrorystyczne zostało faktycznie popełnione.";</p>	<p>Art. 279 Kodeksu karnego § 1. Kto kradnie z włamaniem, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.</p> <p>Art. 280 Kodeksu karnego § 1. Kto kradnie, używając przemocy wobec osoby lub grożąc natychmiastowym jej użyciem albo doprowadzając człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.</p> <p>§ 2. Jeżeli sprawca rozboju posługuje się bronią palną, nożem lub innym podobnie niebezpiecznym przedmiotem lub środkiem obezwładniającym albo działa w inny sposób bezpośrednio zagrażający życiu lub wspólnie z inną osobą, która posługuje się taką bronią, przedmiotem, środkiem lub sposobem, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.</p> <p>Art. 270 Kodeksu karnego § 1. Kto, w celu użycia za autentyczny, podrabia lub przerabia dokument lub takiego dokumentu jako autentycznego używa, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.</p> <p>§ 2. Tej samej karze podlega, kto wypełnia blankiet, opatrzony cudzym podpisem, niezgodnie z wolą podpisanego i na jego szkodę albo takiego dokumentu używa.</p> <p>Art. 115 Kodeksu karnego § 20. Przestępstwem o charakterze terrorystycznym jest czyn zabroniony zagrożony karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 5 lat, popełniony w celu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) poważnego zastraszenia wielu osób, 2) zmuszenia organu władzy publicznej Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa albo organu organizacji międzynarodowej do podjęcia lub zaniechania określonych czynności, 3) wywołania poważnych zakłóceń w ustroju lub gospodarce Rzeczypospolitej Polskiej, innego państwa lub organizacji międzynarodowej - a także groźba popełnienia takiego czynu.
--	--	--	---

2.	Art. 1 ust. 2 decyzji ramowej	<p>2) artykuł 4 otrzymuje brzmienie: <i>"Artykuł 4</i> Podżeganie, pomocnictwo oraz usiłowanie 1. Każde państwo członkowskie stosuje niezbędne środki, aby zapewnić karalność czynów polegających na pomocnictwie w popełnieniu jednego z przestępstw, o których mowa w art. 1 ust. 1, art. 2 lub 3.</p> <p>2. Każde państwo członkowskie stosuje niezbędne środki, aby zapewnić karalność czynów polegających na podżeganiu do popełnienia jednego z przestępstw, o których mowa w art. 1 ust. 1, art. 2 lub art. 3 ust. 2 lit. d)–f).</p> <p>3. Każde państwo członkowskie stosuje niezbędne środki, aby zapewnić karalność czynów polegających na usiłowaniu popełnienia jednego z przestępstw, o których mowa w art. 1 ust. 1 i art. 3 ust. 2 lit. d)–f), z wyjątkiem przestępstwa posiadania określonego w art. 1 ust. 1 lit. f) i przestępstwa, o którym mowa w art. 1 ust. 1 lit. i).</p> <p>4. Każde państwo członkowskie może podjąć decyzję o zastosowaniu niezbędnych środków, aby zapewnić karalność czynów polegających na usiłowaniu popełnienia przestępstw, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. b) i c).".</p>	Art. 18 Kodeksu karnego § 2. Odpowiada za podżeganie, kto chcąc, aby inna osoba dokonała czynu zabronionego, nakłania ją do tego. § 3. Odpowiada za pomocnictwo, kto w zamiarze, aby inna osoba dokonała czynu zabronionego, swoim zachowaniem ułatwia jego popełnienie, w szczególności dostarczając narzędzie, środek przewozu, udzielając rady lub informacji; odpowiada za pomocnictwo także ten, kto wbrew prawemu, szczególnie obowiązkowi niedopuszczenia do popełnienia czynu zabronionego swoim zaniechaniem ułatwia innej osobie jego popełnienie. Art. 13 Kodeksu karnego § 1. Odpowiada za usiłowanie, kto w zamiarze popełnienia czynu zabronionego swoim zachowaniem bezpośrednio zmierza do jego dokonania, które jednak nie następuje. § 2. Usiłowanie zachodzi także wtedy, gdy sprawca nie uświadamia sobie, że dokonanie jest niemożliwe ze względu na brak przedmiotu nadającego się do popełnienia na nim czynu zabronionego lub ze względu na użycie środka nie nadającego się do popełnienia czynu zabronionego.
----	--	--	---

	3. Art. 2 decyzji ramowej	Podstawowe zasady dotyczące wolności wypowiedzi Niniejsza decyzja ramowa nie zobowiązuje państw członkowskich do stosowania środków niezgodnych z podstawowymi zasadami dotyczącymi wolności wypowiedzi, w szczególności wolności prasy i wolności wypowiedzi w innych mediach, wynikającymi z przepisów konstytucyjnych lub niezgodnych z przepisami o prawach i obowiązkach oraz gwarancjach proceduralnych dla prasy lub innych mediów, jeżeli przepisy te dotyczą ustalenia lub ograniczenia odpowiedzialności.	Nie wymaga implementacji.
3.	Art. 3 decyzji ramowej	Wdrożenie i sprawozdanie 1. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki mające na celu wykonanie niniejszej decyzji ramowej do dnia 9 grudnia 2010 r. Podczas wdrażania niniejszej decyzji ramowej państwa członkowskie zapewniają, aby kryminalizacja czynów była proporcjonalna do uzasadnionych zamierzonych celów niezbędnych w społeczeństwie demokratycznym oraz wykluczała wszelkie formy arbitralnego i dyskryminującego traktowania. 2. Do dnia 9 grudnia 2010 r. państwa członkowskie przekazują Sekretariatowi Generalnemu Rady oraz Komisji tekst przepisów przenoszących do ich prawa krajowego obowiązki nałożone na nie na mocy niniejszej decyzji ramowej. Na podstawie sprawozdania sporządzonego w oparciu o te informacje i sprawozdania Komisji Rada ocenia, do dnia 9 grudnia 2011 r., czy państwa członkowskie zastosowały niezbędne środki w celu wykonania niniejszej decyzji ramowej.	Nie wymaga implementacji.

			<p>Projektowany art. 16 ust. 1 pkt 12 ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary:</p> <p>Art. 16. 1. Podmiot zbiorowy podlega odpowiedzialności na podstawie ustawy, jeżeli osoba, o której mowa w art. 3, popełniła przestępstwo: (...) „12) o charakterze terrorystycznym lub określone w art. 165a lub 255a Kodeksu karnego.”</p> <p>Potrzeba nowelizacji wynika z art. 8 decyzji ramowej 2002/475/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002.</p>
--	--	--	--

TABELA ZGODNOŚCI

1.	Nr decyzji ramowej		
	2008/913/WSiSW		
2.	Tytuł decyzji ramowej		
	Decyzja ramowa Rady 2008/913/WSiSW z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwalczania pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii za pomocą środków prawnokarnych		
3.	Instytucja odpowiedzialna za wdrożenie decyzji ramowej		
	Ministerstwo Sprawiedliwości		
4.	Akt prawny na mocy którego wdrażane są przepisy decyzji ramowej		
	Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. Nr 197, poz. 1661, z późn. zm).		
5.	Artykuł decyzji ramowej 2008/913/WSiSW	Treść przepisu decyzji ramowej 2008/913/WSiSW	Przepis polski Uwagi dotyczące transpozycji

1.	<p><i>Artykuł 5</i> Odpowiedzialność osób prawnych</p>	<p>1. Każde państwo członkowskie stosuje niezbędne środki dla zapewnienia możliwości pociągnięcia osoby prawnej do odpowiedzialności za czyny, o których mowa w art. 1 i 2, popełnione na jej korzyść przez osobę, która działała indywidualnie lub jako część organu tej osoby prawnej i która w tej osobie prawnej sprawuje funkcję kierowniczą na podstawie:</p> <p>a) uprawnienia do reprezentowania tej osoby prawnej; b) uprawnienia do podejmowania decyzji w imieniu tej osoby prawnej; lub c) uprawnienia do sprawowania kontroli w ramach tej osoby prawnej.</p> <p>2. Oprócz przypadków przewidzianych w ust. 1 niniejszego artykułu, każde państwo członkowskie stosuje niezbędne środki dla zapewnienia możliwości pociągnięcia osoby prawnej do odpowiedzialności, w przypadku gdy brak nadzoru lub kontroli ze strony jednej z osób wymienionych w ust. 1 niniejszego artykułu umożliwił osobie im podległej popełnienie na korzyść tej osoby prawnej czynów, o których mowa w art. 1 i 2.</p> <p>3. Odpowiedzialność osoby prawnej na mocy ust. 1 i 2 niniejszego artykułu nie wyklucza postępowania karnego przeciwko osobom fizycznym będącym sprawcami czynów, o których mowa w art. 1 i 2, lub pomocnikami.</p> <p>4. „Osoba prawna” oznacza każdy podmiot prawny, który posiada taki status zgodnie z mającym zastosowanie prawem krajowym, z wyjątkiem państw lub innych instytucji publicznych podczas sprawowania funkcji publicznych oraz z wyjątkiem publicznych organizacji międzynarodowych.</p>	<p>Art. 16 ust. 1 pkt 9 (projektowany): 9) przeciwko ludzkości określone w art. 119 Kodeksu karnego oraz przeciwko wolności i porządkowi publicznemu, określone w art. 189a i w art. 252, art. 255-258, art. 263 oraz w art. 264 Kodeksu karnego.”;</p> <p>Art. 5. (projektowany) Podmiot zbiorowy podlega odpowiedzialności, jeżeli do popełnienia czynu zabronionego doszło w następstwie:</p> <p>1) co najmniej braku należytej staranności w wyborze osoby fizycznej, o której mowa w art. 3 pkt 2 lub 3, lub co najmniej braku należytego nadzoru nad tą osobą – ze strony organu lub przedstawiciela podmiotu zbiorowego;</p> <p>2) organizacji działalności podmiotu zbiorowego, która nie zapewniała uniknięcia popełnienia czynu zabronionego przez osobę, o której mowa w art. 3 pkt 1 lub 4a, podczas gdy mogło je zapewnić zachowanie należytej staranności, wymaganej w danych okolicznościach, przez organ lub przedstawiciela podmiotu zbiorowego.”.</p> <p>Art. 6. (obowiązujący) Odpowiedzialność albo brak odpowiedzialności podmiotu zbiorowego na zasadach określonych w niniejszej ustawie nie wyłącza odpowiedzialności cywilnej za wyrządzoną szkodę, odpowiedzialności administracyjnej ani indywidualnej odpowiedzialności prawnej sprawcy czynu zabronionego.</p> <p>Art. 2. (obowiązujący)</p> <p>1. Podmiotem zbiorowym w rozumieniu ustawy jest osoba prawna oraz jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, której odrębne przepisy przyznają zdolność prawną, z wyłączeniem Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego i ich związków.</p> <p>2. Podmiotem zbiorowym w rozumieniu ustawy jest również spółka handlowa z udziałem Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub związku takich jednostek, spółka kapitałowa w organizacji, podmiot w stanie likwidacji oraz przedsiębiorca niebędący osobą fizyczną, a także zagraniczna jednostka organizacyjna.</p>
----	--	--	--

Minister Spraw Zagranicznych

DPUE-920-~~1104~~-10 -11/ma/6

SM-1109

dot.: RM-10-35-11 z 30.05.2011 r.

Warszawa, dnia 6 czerwca 2011 r.

Pan Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny i niektórych innych ustaw (nowy tekst) wyrażona na podstawie art. 13 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437 z późn. zm.) przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonym projektem ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny i niektórych innych ustaw (nowy tekst), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Ministra Spraw Zagranicznych
Podsekretarz Stanu
Maciej Szpunar

Do wiadomości:

Pan Krzysztof Kwiatkowski
Minister Sprawiedliwości